

KAITSEMINISTEERIUM

Tulemusvaldkond Julgeolek ja riigikaitse

Sõjalise riigikaitse ja heidutuse programm
2024-2027

Tallinn 2023

Sõjalise riigikaitse ja heidutuse programm 2024-2027

1. Tulemusvaldkond: Julgeolek ja riigikaitse

Tulemusvaldkonna eesmärk on usutatav heidutus sõjalise agressori vastu. Võime seista rünnaku vastu kogu ühiskonna tegevusega. Vajadusel kollektiivkaitse ja rahvusvahelise kriisiohje kiire ja tulemuslik rakendumine.

Tabel 1. Julgeoleku ja riigikaitse tulemusvaldkonna mõõdikud ja sihttasemed.

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lahinguvalmis üksuste arv (mehitatud, varustatud, välja õpetatud)							
lähtuvalt RKAK 2022-2031 elluviimise kavast							
NA	NA	NA	Info juurde- pääsupiirang	Info juurde- pääsupiirang	Info juurde- pääsupiirang	Info juurde- pääsupiirang	Info juurde- pääsupiirang
Eestis paiknevad alaliselt liitlaste väed					Suund:		Allikas: Kaitseministeerium
JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH
Sõjalise kaitse kulude tase SKPst NATO meetodi järgi (%)					Suund:		Allikas: Kaitseministeerium
2,35%	2,06%	2,15%	>3,0%	>3,0%	>3,0%	>3,0%	>3,0%
Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses, kui Eestit rünnatakse					Suund:		Allikas: Avaliku arvamuse uuring
57,60%	57%	66%	>55%	>55%	>55%	>55%	>55%
Tegeväelaste arv aasta lõpul (vähemalt)					Suund:		Allikas: Kaitseministeerium
3 655	3 459	3 335	3623	3656	3766	3872	3979

Julgeoleku ja riigikaitse tulemusvaldkonna eesmärgi saavutamiseks on loodud üks programm Sõjaline riigikaitse ja heidutus, mis kuulub Kaitseministeeriumi valitsemisalasse. Julgeoleku ja riigikaitse tulemusvaldkonna pikaajalised arengueesmärgid on kokku lepitud Riigikaitse arengukavaga 2022-2031¹, mida viiakse ellu Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukavadega.

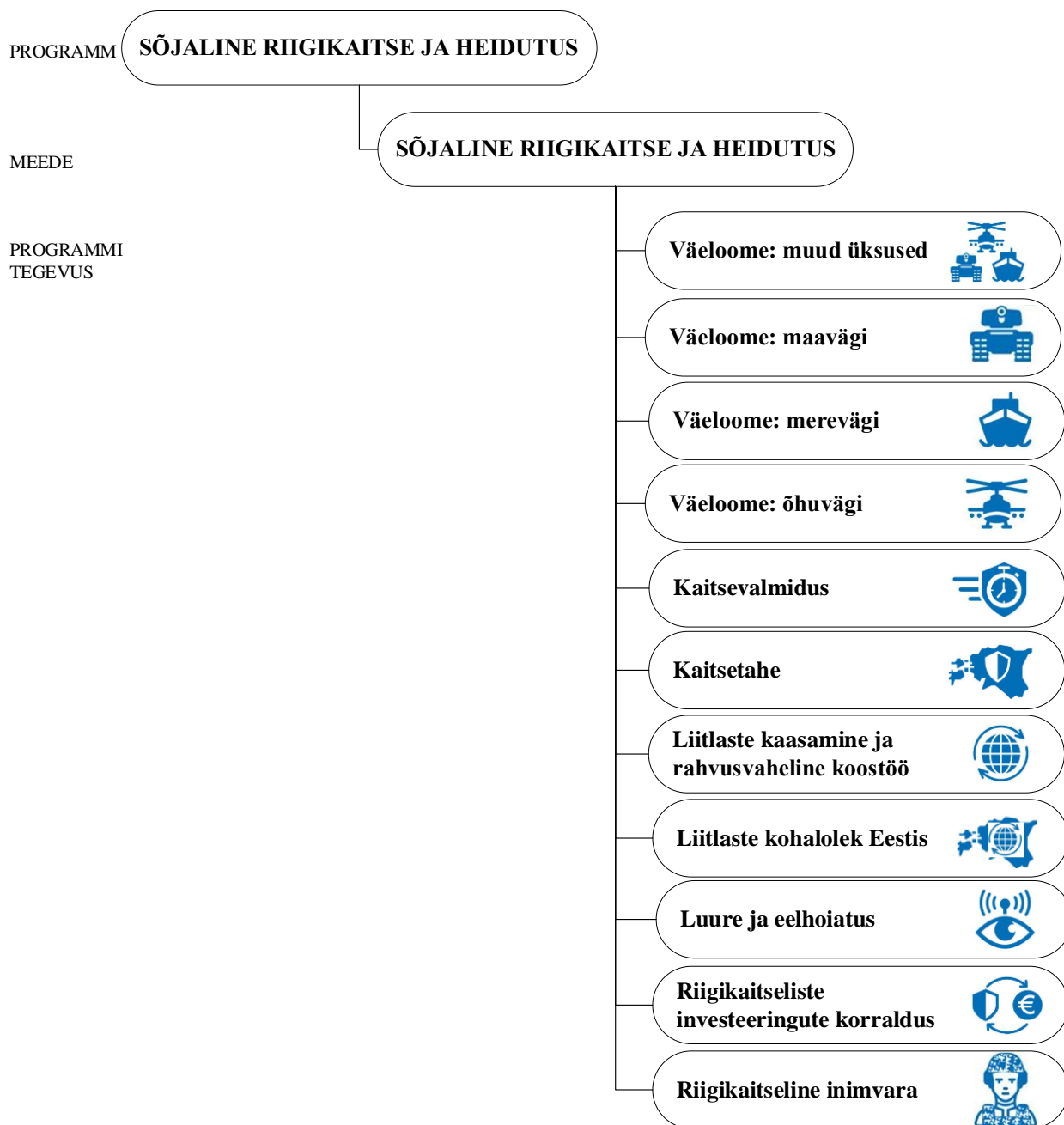
2. Programm Sõjaline riigikaitse ja heidutus

Programmi üldinfo

Sõjalise riigikaitse ja heidutuse programmi elluviimise peavastutaja on Kaitseministeerium. Programmi elluviimise eest kaasvastutavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused (Kaitsevägi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Kaitseressursside Amet, Välisluureamet ja Eesti Sõjamuuseum) ning Kaitseliit. Kaasvastutavad ministeeriumid puuduvad.

Programmil on üks meede, mis kordab programmi tasandit ja seda eraldi ei kirjeldata.

¹ <https://www.riigikantselei.ee/el-poliitika-julgeolek-ja-riigikaitse/julgeoleku-ja-riigikaitse-koordineerimine>; RKAK 2013 dokumendi avaliku osa pdf-dokument: <https://www.riigikantselei.ee/media/1451/download>

Joonis 1. Programmi, meetme ja programmi tegevuste skeem

Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava

Programmi eesmärk on hoida ära Eesti vastu suunatud rünnakud ja tagada, et Eesti suudab end väliste ohtude vastu kaitsta.

Tabel 2. Sõjalise riigikaitse ja heidutuse programmi mõõdikud ja sihttasemed.

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Üksused on mehitatud, varustatud, välja õpetatud vastavalt riigikaitse arengukava otsustele			Suund: ➡ <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>				
JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2017-2026 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2022-2031 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2022-2031 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2022-2031 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2022-2031 elluviimise kavast	JAH, lähtuvalt RKAK 2022-2031 elluviimise kavast
Eestis paiknevad alaliselt liitlaste väed			Suund: ➡ <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>				
JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH
Sõjalise kaitse kulude tase SKPst NATO meetodi järgi (%)			Suund: ⬆️ <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>				
2,35%	2,06%	2,15%	>3,0%	>3,0%	>3,0%	>3,0%	>3,0%
Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses, kui Eestit rünnatakse			Suund: ⬆️ <i>Allikas: Avaliku arvamise uuring</i>				
57,6%	57%	66%	>55%	>55%	>55%	>55%	>55%
Tegeväelaste arv aasta lõpul (vähemalt)			Suund: ⬆️ <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>				
3 655	3 459	3 335	3623	3656	3766	3872	3979

Tabel 3. Kaitsekulu tegevuspõhine vaade, mln eurot, ilma käibemaksuta

	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Väeloome: maavägi	291,8	212,4	310,3	353,9	1 168,3
Väeloome: merevägi	71,7	64,8	34,4	52,3	223,2
Väeloome: õhuvägi	50,0	48,4	96,9	64,3	259,5
Väeloome: muud üksused	462,8	479,4	362,7	530,1	1 835,0
Kaitsevalmidus	12,5	106,2	172,8	13,2	304,7
Kaitsetahe	31,5	30,2	30,9	33,4	126,1
Liitlaste kaasamine ja rahvusvaheline koostöö	43,8	43,1	36,8	37,4	161,2
Liitlaste kohalolek Eestis	38,3	44,3	52,1	22,3	156,9
Luure ja eelhoiatus	71,4	75,9	61,7	64,1	273,0
Riigikaitseliste investeeringute korraldus	13,1	13,3	13,9	14,6	54,9
Riigikaitseiline inimvara	90,3	91,8	99,1	111,2	392,4
Programmiülene	155,0	160,0	151,9	153,3	620,3
Kaitsekulu	1 332,1	1 370,0	1 423,5	1 450,0	5 575,5

Tabel 4. Kaitsekulu majanduslik jaotus, mln eurot

	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Tööjõukulud	245,4	265,2	283,9	303,3	1 097,8
Majandamiskulud	143,4	162,0	155,9	146,5	607,8
Kaitseotstarbeline varustus	557,6	554,7	665,6	634,1	2 412,0
Taristu	98,1	87,8	45,5	80,2	311,6
Muud investeeringud	22,8	23,6	8,8	17,4	72,5
Antud toetused	43,1	47,2	41,9	43,5	175,6
Muud kulud	66,7	69,5	70,0	71,7	277,8
Käibemaks	155,0	160,0	151,9	153,3	620,3
Kaitsekulu	1 332,1	1 370,0	1 423,5	1 450,0	5 575,5

Hetkeolukorra lühianalüüs

Eesti oli 2022. aastal üks seitsmest NATO liikmesriigist, mille kaitsekulude maht oli vähemalt 2% SKP-st². 2023. aastal on Eesti kaitsekulud prognooside kohaselt 2,92 % SKP-st ja peaksid 2024. aastal esimest korda ületama 3% piiri. Suurenenud kaitsekulud võimaldavad jätkata tugeva vundamenti loomist Eesti kaitsevõimele ning minna karistusheidutuselt üle tõkestusheidutusele.

Riigikogu kiitis 22. veebruaril 2023 heaks Eesti Julgeolekupoliitika alused, mis ütleb kaitsekulude kohta järgmist: „Tulenevalt Venemaa Föderatsiooni kasvanud sõjalisest ohust on vajalik sõjalise kaitse kulude tase vähemalt 3% SKP-st, millele lisandub Eesti kui liitlasi vastuvõtva riigi kulude rahastamine.“ Koalitsioonileppe kohaselt tagatakse vastavalt julgeolekupoliitika alustele neljaks aastaks pikaajalised riigikaitse kulud 3% SKP-st, millele lisanduvad liitlaste vastuvõtuga seotud kulud.

24. veebruaril 2022. aastal alanud Vene Föderatsiooni sõda Ukraina vastu on mõjutanud oluliselt planeeritud kaitsekoostööd nii NATO kui ka Euroopa Liidu suunal.

Juunis 2022 toimunud Madridi tippkohtumisel lepitati kokku raamistik NATO heidutus- ja kaitsehoiaku tugevdamiseks ning langetati konkreetsed otsused NATO idatiiva tugevdamiseks. See hõlmab endas lisäüksuste toomist idatiivale, tugevdusüksuste loomist ja määramist, varustuse ja moona eelpaigutust, parema juhtimisstruktuuri loomist ning vastuvõtva riigi ja eFP lahingugrupi raamriigi vahelist koostööd loomaks diviisitasandi juhtimisstruktuurid idatiiva riikides. Eestile tähendab see koostöös liitlastega diviisi suuruse üksuse ja selle juhtimisstruktuuri arendamist, millega alustati 2022. aasta sügisel. Eesti diviis hakkab edaspidi NATO käsuliinis juhtima kõiki olulisemaid maismaaoperatsioone Eestis ning selle koosseisu hakkavad kuuluma Eesti maaväe ja maakaitse üksused, liitlaste alaliselt Eestis paiknevad üksused ning liitlaste tugevdusüksused. Diviis loob tänasest paremad võimalused planeerida ja

² „The Secretary General’s Annual Report 2022“ (https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2023/3/pdf/sgar22-en.pdf#page=153). Tegemist on 2023. aasta märtsis esitatud aruande esialgsete andmetega.

harjutada Eesti ning laiemalt Balti regiooni sõjalist kaitset NATO raamistikus. Sellega luuakse võimalused Eestis paiknevate ja tugevduseks tulevate vägede ja võimete kiireks kasutamiseks.

Ukraina sõja tagajärjel halvenenud julgeolekuolukorra tingimustes on võtmeliitlased suurendanud märgatavalt oma kohalolekut ja nähtavust Eestis, mis kokkuvõttes suurendab Eesti julgeolekut.

Järgnevatel aastatel seisab Eestil koos partneritega ees suur töö Madridi tippkohtumise otsuste elluviimisel.

2022. aasta märtsis kiitis Euroopa Liidu nõukogu heaks strateegilise kompassi Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsepoliitika tugevdamiseks järgmisel kümnel aastal. Kompass hõlmab kõiki julgeoleku- ja kaitsepoliitika aspekte ning rajaneb neljal sambal: tegutsemine, investeerimine, partnerluste loomine ning turvalisuse ja julgeoleku tagamine. Kompass sisaldab ka konkreetseid ettepanekuid koos rakendamise väga täpse ajakavaga, et parandada ELi suutlikkust tegutseda otsustavalt kriiside korral ning kaitsta oma julgeolekut ja kodanikke.

Eesti elanike kaitsetahe on suurenenud. Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses kasvas võrreldes 2021. aastaga 9 protsendi võrra 81 protsendini. Elanike valmisoleku kasv väljendub selgelt nii Kaitseliiduga liitunud inimeste kui ka õppustel ja õppekogunemistel osalenud reservväelaste ja kaitseliitlaste arvukuses.

Eesti kaitseinvesteeringud on Ukraina sõja valguses hüppeliselt suurenenud ning Eesti soetab oluliselt rohkem ja kiiremini aina paremat relvastust, laskemoona ja varustust. Iga riigikaitseesse suunatud maksumaksja euro suurendab maksimaalselt kaitsevõimet. 2022. aastal oli hangete ja taristu osakaal kaitse eelarvest 46,8%, mis on võrreldes 2021. aastaga 13,5% enam. Hangete konkurentsi tark kasutamine võimaldas meil säästa 50 miljonit eurot. 2023. aastal on planeeritud hangete ja taristu osakaal kaitsekuludest 59% ning perioodil 2024-2027 keskmiselt 56,7%.

Organisatsiooniliselt jätkuvad valitsemisalas täiendava efektiivsuse ja kokkuhoiu saavutamiseks reformid. 2022. aastal konsolideeriti valitsemisala personaliteenused Kaitseresursside Ametisse, mis tulevikus loob paremad võimalused riigikaitse inimese varaga seotud väljakutsetega toimetulekuks. Samuti võimaldab see suurendada personaliteenustega rahulolu ja teenuste osutamise efektiivsust. Aastatel 2023-2024 on kavandatud läbi viia ka planeerimise valdkonna reform, et tõhustada veelgi võime- ja ressursiplaneerimise tegevusi.

Tingituna Venemaa sõjalisest agressioonist Ukrainas kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 2022. aasta märtsis Eesti sõjalise kaitse tugevduspakett, mis näeb ette kuue suuna tugevdamist: lühimaa õhutõrje, tankitõrje, kaudtuli, olukorratundlikkus, liitlaste taristu ning Kaitseliidu suunal vabatahtlikele suuremate võimaluste loomine maakaitse osalemiseks. Otsuste elluviimine toimub olulisel osal aastatel 2023-2025.

2022. aasta teises pooles alustatud riigikaitse arengukava 2022-2031 (edaspidi RKAK 2031) sõjalise osa täiendamisel lähtuti muutustest julgeolekuolukorras, Ukraina õpituvastustest, Vabariigi Valitsuse julgeolekupakettide ja riigieelarve strateegia 2023-3036 raames tehtud väeloome edendamise otsustest, NATO regionaalplaanide mõjudest, laevastike liitmisest, diviisloomisest ning täiendavatest võimevajadustest. Kaitseväge juhataja sõjalise nõuande³ paketi

³ Detailid ja otsused on tehtud Kaitseministri 27.01.2023 otsustuskoosolekul

koguvajaduse rahaliseks ressursivajaduseks kujunes 4,82% SKP-st. Nõuanne hõlmas endas täiendavat brigaadi, tankiüksust, allveeseiret ja muid mereväe täiendavaid sensoreid ning sidelahendusi, JISTAR üksust, diviisi pioneeri ja droonitõrjet, brigaadide troonitõrjet, ratastel liikursuurtükiüksust, brigaadi ja diviisi luurepataljone ja täiendavaid laskemoonavarusid.

RKAK 2031 sõjalise osa ettepanekuid arutas Vabariigi Valitsus 08. juuni 2023 kabineti nõupidamisel ning andis kaitseministrile volitused uuendada RKAK 2031 sõjalise kaitse osa ja alustada võimearenduste elluviimist kuni 3% SKP-st ja liitlaste vajaduste tagamist.

Kavandatud tegevused 2024-2027

- Kaudtulevõime arendamiseks soetatakse mitmikraketiheitjate süsteem HIMARS, vastav leping sõlmiti Ameerika Ühendriikide kaitsekoostööagentuuriga DSCA 2022. aasta lõpul. Süvatule raketisüsteemide soetamisega tekib meil võime anda hävitavaid täppislööke kuni 300 km kaugusele. Lepingu raames hangitakse lisaks relvasüsteemile ka laskemoona, sidelahendusi, väljaõppe-, logistika- ning elutsüklilahendus.
- Õhutõrje arendamiseks hangitakse keskmaaraketisüsteem, mille leping sõlmitakse 2023. aasta jooksul. Süsteem võimaldab hajutada õhutõrjesüsteeme selliselt, et katteala oleks piisavalt suur tagades maa-ala kaitse kopterite, lennukite ja tiibraketide vastu. Lepingu raames hangitakse lisaks relvasüsteemile ka laskemoona, sidelahendusi, väljaõppe-, logistika- ning elutsüklilahendus.
- Jätkatakse NATO missioonivõrgu FMN (Federated Mission Networking) arendamisega ja alustatakse EST MN (Estonian Mission Network) sidevõrgu loomist, millega tagatakse turvalised sideühendused kaitseväge juhataja juhtimispunktist sõjaaja üksusteni ning võimalused liidestada liitlaste missioonivõrke.
- Algab manööverüksuste mehhaniseerimine, milleks hangitakse nii 4x4 kui ka 6x6 soomukid, mis parendab üksuste kaitstust ja mobiilsusust. Soomukite esimesed tarned toimuvad 2024. aastal.
- Jätkub Vabariigi Valitsuse poolt 2022. aastal alustatud laskemoona varude suurendamine kõikides laskemoona liikides. Perioodil hangitakse laskemoonaga kokku üle 1,2 mld, millest 2024. aastal hanked moodustavad ca 290 mln eurot sisaldades nii õhutõrje MISTRAL, tankitõrje Spike ja Instalaza, suurtükkide 155 mm, kui ka lahingumasinate 35 mm laskemoon ja palju muud. Samuti luuakse laskemoona hoiustamiseks vajalik taristu.
- Jätkub 2022. aasta Madridi tippkohtumise otsuste ellu viimine NATO Idatiiva kaiseks. Suurendatakse ja parendatakse liitlaste vastuvõtu tingimusi tagades tingimused liitlaste laskemoona ladustamiseks, üksuste kiireks suuremas mahus ajutiseks vastuvõtmiseks ja pikaajaliseks paiknemiseks. Jätkatakse 2023. alustatud Nursipalu RSOM ala ehitust ning Nursipalu harjutusväljaku laiendamist. Alustatakse Nursipalu uue linnaku projekteerimist pikaajaliseks paiknemiseks. Suurendatakse Ämari majutusvõimalusi ja parendatakse lennukite hoiustamise tingimusi. Suurendatakse Tapa majutuse, tehnika hoiustamise ja toitlustuse võimalusi.

Programmi juhtimiskorraldus

Programmi juht on Kaitseministeerium. Programmi tegevuse tasandi juhid on Kaitseministeeriumi asekanterid, kes tagavad eesmärkide seadmise ning nende elluviimise koostöös valitsemisala asutustega, kelle teenused kuuluvad vastava programmi tegevuse alla.

Valitsemisala planeerimise, otsuste elluviimise ja aruandluse protsessi juhib Kaitseministeeriumi kaitseplaneerimise asekanter läbi tema alluvuses asuvate osakondade. Sisuline koordinatsioon toimub riigikaitse planeerimise osakonna juhtimisel. Programmi

tegevuste aruandlus ning eesmärkide täitmise seire toimub jooksvalt sagedusega neli korda aastas. Aruanded (personali, hankekava, taristukava, lahinguvalmiduse ning kaitseväge teenistuse osas) esitatakse Kaitseministeeriumi vastavatele osakondadele. Programm ajakohastatakse valitsemisala arengukava koostamise käigus ja vaadatakse üle riigi eelarvestrateegia koostamise ajal.

Programmi kinnitab kaitseminister.

3. Kaitseministeeriumi valitsemisala põhitegevused

3.1. Väeloome: muud üksused

Eesmärk

Programmi tegevuse eesmärk: Riigikaitse arengukava elluviimisel järgitakse kokkulepitud ressursiraamistikku, võimed muudes üksustes saavutatakse kiiresti.

Mõõdikud

Tabel 5. Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed.

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
RKAK perioodi lõpuks (2031) ette nähtud uued üksused/projektid on valmis (kumulatiivne)*							Allikas: Kaitseministeerium
NA	NA	0	2	3	4	4	4

*RKAK 2031 perioodi lõpuks peab olema valmis 6 üksust/projekti.

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 2. Programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused väeloome: muud üksused eesmärgi saavutamiseks

- Jätkatakse NATO missioonivõrgu FMN (Federated Mission Networking) arendamisega ja alustatakse ka EST MN (Estonian Mission Network) sidevõrgu loomist, millega tagatakse turvalised sideühendused kaitsevägejuhataja juhtimispunktist sõjaaja üksusteni ning võimalused liidestada liitlaste missioonivõrke.
- Jätkub Vabariigi Valitsuse poolt 2022. aastal alustatud laskemoona varude suurendamine kõikides laskemoona liikides. Perioodil hangitakse laskemoona kokku üle 1,3 mld euro (sh mitmikraketiheitjate, keskmääõhutõrje, laevatõrje, varitsev õhuründe võimeprojektide laskemoona, üle 400 mln). Sellele tehti täiendavaid otsuseid kogu perioodile 366,5 mln euro mahus. 2024. aasta hanked moodustavad ca 290 mln eurot, sisaldades nii õhutõrje MISTRAL, tankitõrje Spike ja Instalaza, suurtükkide 155 mm, kui ka lahingumasinate 35 mm laskemoona ja palju muud. Samuti luuakse perioodil 2024-2027 laskemoona hoiustamiseks vajalik taristut (76,2 mln eurot).
- Lõhkematerjali osas suurendatakse üksuste päevavarusid 2027. aastaks 2022. aasta jaanuaris Vabariigi Valitsuse poolt julgeolekupaketiga määratud tasemeni ja tagatakse väljaõppevajadused (kokku 73,1 mln eurot).
- 2024. aastal tarnitakse taktikalisi raadiojaamu ja jätkatakse üksuste sõidukite ja juhtimiskonteinerite sideinstallatsioonide väljaehitamist. KMAK 2024-2027 perioodil jätkub sidevarustusega komplekteerimine ning sõjaaja üksustele hangitakse välielektri varustus.
- Eesti riigikaitstes ja väeloomes innovaatiliste lahenduste kasutuselevõtu soodustamiseks alustatakse Kaitseväes 2024. aastast võimalike olemasolevate lahenduste testimisi erinevate eksperimenteerimisprojektidega.
- 2024. aastal jätkuvad kogu struktuurile individuaalvarustusest 3:1 kandesüsteemide ja kuuliplaatide, öövaatlusseadmete, termosüsteemide, lasersihikute tarned.
- Jätkub sõjaaja üksuste puudu olevate transpordivahenditega varustamine. KMAK 2024-2027 perioodi hangitakse ca 880 erinevat sõidukit.
- Algab Nursipalu harjutusvälja ning jätkatakse Soodla harjutusvälja arendusi.
- 2024. aastal valmib võimearenduste toetuseks hulk taristuobjekte nagu K9 hooldus ja õppegaraaž, rida laskemoonaladusid, Ämaris kasarmud ja HÕG, lennukite varjualused ja lennuraja remont. Jätkuvad Nursipalu, Luunja, Raadi ja Meeri arendused.
- 2. jalaväebrigaadi 6x6 soomukite teenindamiseks ehitatakse töökoda, mille abil lahendatakse ka Kaitseväe vastav remondivajadus Lõuna-Eestis.
- Viru linnakusse ehitatakse universaalhall, mis parandab nii spordi kui väljaõppe tingimusi.
- Seoses uute võimete ja liitlaste personali kasvuga Ämaris ehitatakse uus söökla, samuti ehitatakse uus katlamaja ja alajaamad, ehitatakse ümber kütetrassid, elektrisüsteem, kanalisatsiooni- ja veetrassid, täiendatakse reoveepumplat ja veepuhastusjaamasid.

3.2. Väeloome: maavägi

Eesmärk

Programmi tegevuse eesmärk: Riigikaitse arengukava elluviimisel järgitakse kokkulepitud ressursiraamistikku, võimed maaväe üksustes saavutatakse kiiresti.

Mõõdikud

Tabel 6. Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed.

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
RKAK perioodi lõpuks (2031) ette nähtud uued üksused/projektid on valmis (kumulatiivne)*							<i>Allikas: Kaitseministeerium</i>
NA	NA	0	2	4	6	8	12

*RKAK 2031 perioodi lõpuks peab olema valmis 16 üksust/projekti.

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 3. Programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused väeloome: maavägi eesmärgi saavutamiseks

- Diviisi staabi lisandumine uue üksusena suurendab oluliselt üksuste väljaõppemahtu, lisaks suurendatakse ka maakaitse üksuste õppekogunemiste mahtu. Võrreldes varasemate aastatega suureneb KMAK 2024-2027 perioodi õppekogunemiste maht 1,5 korda.
- 2024. aastal viiakse lõpule CV90 toetussoomukite ümberehitus, mis tagab Scoutspataljoni kõikidele allüksusele sarnase mobiilsuse ja kaitstuse, lisaks hangitakse liikumisvabaduse tagamiseks vajalik tehnika. Leopard 1 toetustankid läbivad KMAK 2024-2027 perioodil elutsükli põhise uuendamise (MLU).
- Algab jalaväeüksuste mehhaniseerimine 6x6 ja 4x4 soomukitega, millega parendatakse üksuste kaitstust ja mobiilsust. Soomukite esimesed tarded toimuvad 2024. aastal ning KMAK 2024-2027 perioodi lõpuks on kõik üksused varustatud.
- Uuendatakse KMAK 2024-2027 perioodil elutsükli lõppu UAV-d ning üksustele hangitakse mikrodroonid.
- Jätkub maakaitse üksuste varustamine ja relvastamine, millele lisandub snaiprühmade varustus.
- 2024. aastal toimub 7,62 mm kuulipildujate tarne ning kõik sõjaaja üksused varustatakse uute ja kaasaegsete kuulipildujatega. KMAK 2024-2027 perioodil tarnitakse kõikidele määratud sõjaaja üksusele elutsükli lõppu jõudvate miinipildujate asemele uued 120 mm järelveetavad miinipildujad.
- Kaudtulevõime arendamiseks soetatakse koostöös Ameerika Ühendriikidega mitmikraketiheitjate süsteem HIMARS, vastav leping sõlmiti USA kaitsekoostööagentuuriga 2022. aastal ja esimesed tarded toimuvad 2024. aastal. Süvatule

raketisüsteemide soetamisega tekib võime anda hävitavaid täppislööke kuni 300 km kaugusele.

- 2024. aastal toimuvad esimesed varitseva õhuründemoona lepingujärgsed tarded. Samuti hangitakse üksusele muu varustus ja luuakse vajalik taristu. Mehitamata õhuründepatarei saab 2025. aastaks varustatud ette nähtud laskemoonaga ja on peale väljaõppe läbiviimist 2026. aastal diviisi koosseisus suuteline tuvastama ja mõjutama vastase sihtmärke täppisrännakutega.
- Jätkub liikursuurtükiüksuste arendamine. 2024. aasta lõpuks on mõlema brigaadi suurtükipataljonid võimelised toetama brigaade 12 relvasüsteemiga. Üksused saavad hiljemalt 2027. aastal uued 12,7 kuulipildujad, täiendavalt sidevahendid ja maismaasõidukid ning hoiuhalli ja hooldus õppegaraaži.
- 2024. aastal jätkuvad kaasaskantava õhutõrjesüsteemi Piorun laskeseadmete ja laskemoona tarded. Õhutõrjepataljonide Mistral laskeseadmed ja 23 mm õhutõrjekahurid läbivad elutsükli põhise uuendamise, mille tulemusena suureneb nende lahinguvõime nii öösel tegutsemiseks kui ka droonide vastases võitluses.
- Koostöös USA-ga jätkatakse 2. jalaväebrigaadi õhutõrjepataljoni luure- side- ja juhtimissüsteemidega varustamist. Täiendavalt saavad mõlema brigaadi pataljonid 2027. aastaks varustust, hangitakse radarid ja ehitatakse õppe-hooldus garaaž.
- 2024. aastal tarnitakse tankitõrjekompaniidele täiendavad laskeseadmed, suurendades relvade arvu kompaniis ja saavutatakse suurem tulevõimsus ja manöövrivabadus üksuste toetamiseks.
- 2024. aastal tarnitakse täiendav ROLE 2 välihaigla ning jalaväepataljonide telkides paiknevad sidumispunktid asendatakse autodel paiknevate mobiilsete sidumispunktidega, millega tagatakse "kuldse tunni" täitmine ehk sidumispunktid suudavad liikuda ja ümber paikneda manööverüksustega samas tempos. 2027 aastaks reorganiseeritakse brigaadide meditsiinikompaniide baasilt diviisi meditsiinipataljon.

3.3. Väeloome: merevägi

Eesmärk

Programmi tegevuse eesmärk: Riigikaitse arengukava elluviimisel järgitakse kokkulepitud ressursiraamistikku, võimed mereväe üksustes saavutatakse kiiresti.

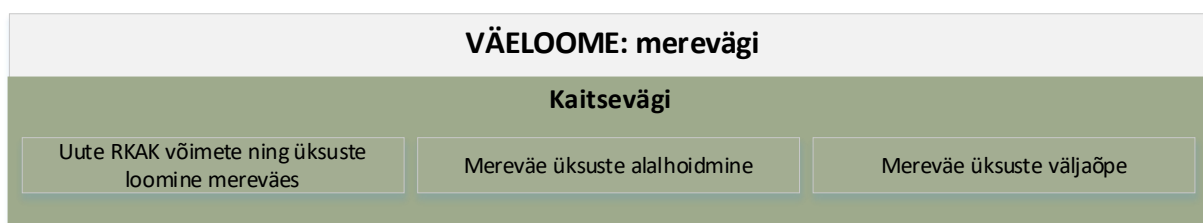
Mõõdikud

Tabel 7. Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed.

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
RKAK perioodi lõpuks (2031) ette nähtud uued üksused/projektid on valmis (kumulatiivne)*							<i>Allikas: Kaitseministeerium</i>
NA	NA	1	1	3	3	4	4

*RKAK 2031 perioodi lõpuks peab olema valmis 4 üksust/projekti.

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 4. Programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused väeloome: merevägi eesmärgi saavutamiseks

- KMAK 2023-2026 planeeritud mereväe aluste Pikker ja Wambola asendamise kallinemiste tõttu ei ole võimalik tagada mõlema aluse uuendamist. Esmajärjekorras otsustati asendada kiiremat väljavahetamist vajav mereväe alus Pikker. Wambola asendus toimub pärast 2027. aastat.
- Jätkub nii Eesti kui Baltikumi-ülese mereolukorra teadlikkuse võime loomine ja tagamine ning koostöös NATO-ga alustatakse kallas-laev sidesüsteemi väljaarendamine. Lisaks alustatakse elutsükli lõppu jõudva kaldaradarisüsteemi uuendamisega, mille raames vahetatakse välja nii vananenud radarid kui rajatakse uut taristut.
- 2025. aastal alustatakse ajateenijate baasil laevatuukrite ettevalmistust, mis suurendab üksuse lahinguvõimet toetada miinjahtijaid ning tagab vastu võtva riigi toetusega seotud kohustuste täitmise sadamates.
- Jätkub rannikukaitse divisjoni varustamine ja väljaõpe relvasüsteemidega. KMAK 2024-2027 perioodi jooksul saavutab divisjon võime mõjutada kaldal paiknevate raketisüsteemidega meresihhtmärke, mis loob uue olukorra kogu merel, kus meil varem puudud võime vastase üksuseid mõjutada.

3.4. Väeloome: õhuvägi

Eesmärk

Programmi tegevuse eesmärk: Riigikaitse arengukava elluviimisel järgitakse kokkulepitud ressursiraamistikku, võimed õhuväe üksustes saavutatakse kiiresti.

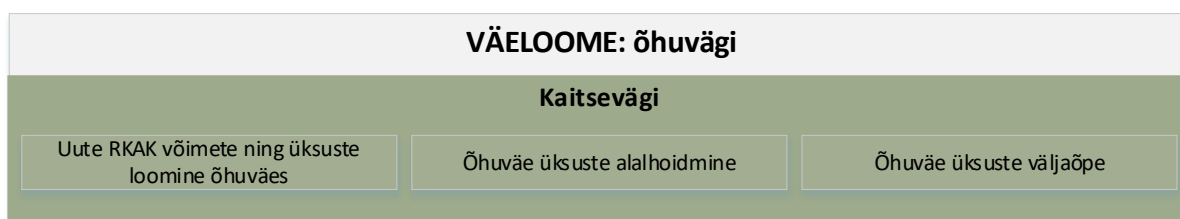
Mõõdikud

Tabel 8. Programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed.

Tegelik			Sihttase					
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
RKAK perioodi lõpuks (2031) ette nähtud uued üksused/projektid on valmis (kumulatiivne)*							Allikas: Kaitseministeerium	
NA	NA	0	0	0	1	2	2	

*RKAK 2031 perioodi lõpuks peab olema valmis 2 üksust/projekti.

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 5. Programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused väeloome: õhuvägi eesmärgi saavutamiseks

- Õhukaitse arendamiseks hangitakse keskmaaraketisüsteem, mille leping sõlmitakse 2023. aasta jooksul. Süsteem võimaldab hajutada õhutõrjesüsteeme selliselt, et katteala oleks piisavalt suur tagades maa-ala kaitse kopterite, lennukite ja tiibrakettide eest kriitilisele infrastruktuurile, olulistele kaitseväge objektidele ning elanikkonnale. Lepingu raames hangitakse lisaks relvasüsteemile ka laskemoon, sidelahendus ning väljaõppe-, logistika- ja elutsükli lahendus. Samuti hangitakse üksusele muu varustus ja luuakse vajalik taristu.
- 2024. aasta lõpuks võetakse kasutusele uued ja täiendavad õhuseireradarid, mille tulemusel on võimalik luua uusi tuulegeneraatorite alasid ilma, et need segaks õhupildi loomist.

3.5. Kaitsevalmidus

Eesmärk

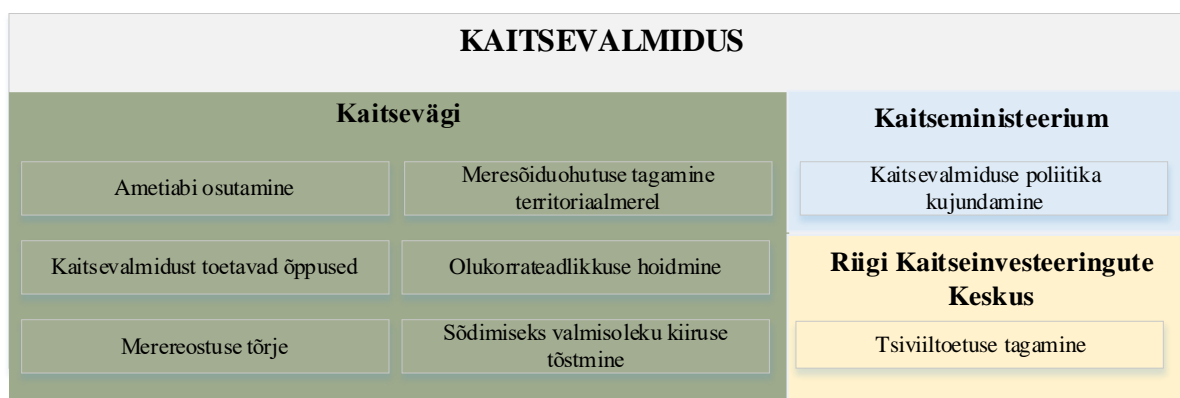
Programmi tegevuse eesmärk: Kõik RKAK üksused on lahinguvalmis ning varudega tagatud.

Mõõdikud

Tabel 9. Kaitsevalmiduse programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kaitsevalmiduse kõrgendamise otsuse langetamise aeg pärast eelhoiatuse saamist							<i>Allikas: Kaitsevägi</i>
NA	NA	NA	12h	12h	12h	12h	12h
Kaitsevalmiduse saavutamise aeg alates kaitsevalmiduse kõrgendamise otsusest (LÕKi mõõdik)							<i>Allikas: Kaitsevägi</i>
NA	NA	NA	-	Info juurde- pääsupiiranguga	Info juurde- pääsupiiranguga	Info juurde- pääsupiiranguga	Info juurde- pääsupiiranguga

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 6. Kaitsevalmiduse programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused kaitsevalmiduse eesmärgi saavutamiseks

- KMAK 2024-2027 raames tehti uued otsused võrreldes varasemaga seoses mereväe aluse Pikker väljavahetamisega. Kuna algselt plaanitud investeering osutus ebapiisavaks siis otsustati rahastust suurendada.
- Mereolukorra teadlikkuse loomiseks jätkatakse Eesti territoriaalmeres valvet, kontrollitakse tegevust territoriaalmeres ja tagatakse õiguskorda merealadel ning meresõidu ohutust. Mereolukorra teadlikkuse jätkusuutlikuks tagamiseks uuendatakse perioodil kaldaseireradarite süsteem.
- Koostöös Riigikantseleiga jätkatakse riigi poliitilisele juhtkonnale vähemalt kaks korda aastas riigikaitseliste õppuste korraldamisega. Samuti jätkuvad iga-aastased riigikaitseseminarid kohalike omavalitsuste üksuste juhtidele nende ülesannete ja rolliselguse parendamiseks.
- Mobilisatsiooni ja valmiduse kontrolli teostamiseks korraldatakse igal aastal kaks lisaõppekogunemist kuni pataljoni suurustele üksustele. Lisaks jätkatakse õppuse SIIL läbiviimist, millest järgmine toimub 2025. aastal.

3.6. Kaitsetahe

Eesmärk

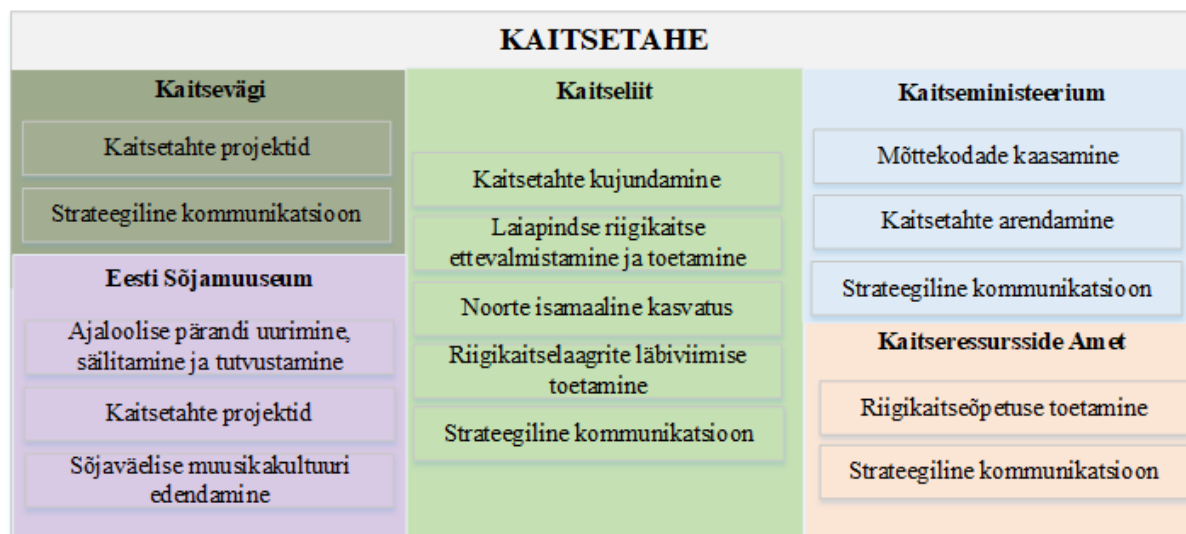
Programmi tegevuse eesmärk: Ühiskonnas on tugev toetus riigikaitsele ja riigikaitsejatele ning elanike valmisolek panustada riigikaitsele on kõrge.

Mõõdikud

Tabel 10. Kaitsetahte programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses					Suund: ↑		Allikas: Avaliku arvamuse uuring
57,6%	57%	66%	>55%	>55%	>55%	>55%	>55%
Elanikkonna toetus ajateenistusele					Suund: ↑		Allikas: Avaliku arvamuse uuring
90%	83%	83%	85%	87%	89%	90%	90%
Elanikkonna toetus riigikaitsele					Suund: ↑		Allikas: Avaliku arvamuse uuring
77%	72%	81%	>80%	>80%	>80%	>80%	>85%

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 7. Kaitsetahte programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused kaitsetahte eesmärgi saavutamiseks

- Jätkatakse riigikaitseõpetust õpetavatele koolidele toetuse eraldamist õppevahendite soetamiseks ning õppekäikude ja välilaagrite korraldamiseks. Seoses riigikaitseõpetuse kohustuslikuks muutumisega alates 2024. aastast arvestatakse ka laagrites osalevate õpilaste arvu olulise kasvuga (6400-lt 11500-ni), millega seoses tagatakse täiendava varustuse soetamine ja hooldus. 2024. aastal antakse välja uuendatud riigikaitseõpik. Samuti jätkatakse riigikaitseõpetajate koolitamisega ning klassi ja sõpruskonnaga ajateenistuse võimaldamist.
- KMAK 2024-2027 perioodi vältel jätkatakse kaitsetahte parendamisega tegelevate MTÜ-de toetamist, Tagasi Kooli riigikaitsealasi loenguid veebis ning ettevõtete tunnustamist "Riigikaitset toetav ettevõtte" märgiga.
- Strateegilise kommunikatsiooni osas jätkatakse meediasuhtlust, infokeskkonna seiret ja analüüsi, korraldatakse ja arendatakse erinevaid meediatgevusi. 2025. aastal korraldatakse Tallinnas Euroopa Militaarpressi Liidu aastakonverents. Jätkatakse kaitsetahte avaliku arvamuse uuringute tellimisi.
- Kaitseliidu riigikaitsealase tegevuse tagamiseks jätkatakse sihtotstarbelise toetuse maksmist. Kaitseliidu taristuobjektide rahastamist suurendatakse RKAK 2031 kokku lepitud mahus, täiendavalt ehitatakse väljaõppe toetuseks Rutjale varjualune ning rahastatakse liisingusõidukite väljaost. Kaitseliit jätkab tellijaga kokkulepitud standarditele vastavate ja tellija poolt tagatud ressursiga evakuaatsiooni sihtüksuste, vaatlus-, vägivallatu võitluse- ning info- ja kogukonnavõrgustiku tegevusi. Kaitseministeerium tagab sihtüksuste ja võrgustike liikmetele kaitseliitlasele ette nähtud baasvarustuse ja 48h väljaõppes osalemise kulud ning Kaitseväge õppustele kaasumise kulud. Kaitseliidu noorteorganisatsioonide Kodutütred ning Noored Kotkad tegevuse mahtude suurendamiseks ning eesmärkide saavutamiseks suurendatakse nende toetusi.
- Eesti Sõjamuuseum (ESM) jätkab sõjaajaloo muuseumina ja uurimiskeskusena. Euroopa Liidu toetusfondide abil luuakse Vaiavara Sinimägede muuseumi baasil teise maailmasõja sündmusi tutvustav teemapark - ja väliekspositsioon. Vabadussõja

võidusamba haldamine antakse ESM-ilt 2024. aastal üle RKIK-le. ESM-i koosseisus jätkab tegevust sõjaväeorkester, mis tagab kokku lepitud mahus Kaitseväge tseremooniatel esinemised.

- Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus (RKK) jätkab julgeolekuteemadel oluliste arutelude algatamist nii Eestis kui väljaspool. RKK toetab oma tegevusega Kaitseministeeriumi poolt defineeritud fookusteemade analüüsi ja teemade viimist rahvusvahelistesse aruteludesse (sh konverentsid: *Annual Baltic Conference on Defence* ja *Lennart Meri Conference*).

3.7. Liitlaste kaasamine ja rahvusvaheline koostöö

Eesmärk

Programmi tegevuse eesmärk: Liitlaste toetus Eesti kaitselehandile on tagatud pikaajaliste vägedega täidetud plaanide ning kaitsekokkulepetega.

Mõõdikud

Tabel 11. Liitlaste kaasamise ja rahvusvahelise koostöö programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Eesti mõju ning tegusus NATO-s ja Euroopa Liidus on suuremad, kui Eesti suurus seda eeldaks			Suund: ➔ <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>				
JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH
Liitlaste kohalolek Eestis vastab NATO-s kokku lepitud heidutus- ja kaitsehoiakule			Suund: ➔ <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>				
JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 8. Liitlaste kaasamise ja rahvusvahelise koostöö programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused liitlaste kaasamise ja rahvusvahelise koostöö eesmärgi saavutamiseks

- Liitlaste sõjaline kohalolek Eestis on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud. Alates 2022. aastast panustavad Eestisse rotatsiooni korras pikaajaliselt või püsivalt kolm riiki – USA, Ühendkuningriigid ja Prantsusmaa. USA on täna Eestis rotatsiooni korras jalaväepataljoni ja mitmikraketiheitjate HIMARS rühmaga.
- 2023. aastal otsustas Taani, et lõpetab senise üle-aastase panustamise Eesti eFP-sse. Samas otsustas Prantsusmaa juba 2022. aasta kevadel muuta oma senised, üle-aastased rotatsioonid alaliseks, st panustada pidevalt vähemalt kompanii-suuruse üksusega. Ühendkuningriigi panus eFP-sse jääb järgnevatel aastatel umbes sama suureks kui täna. Lisaks on Ühendkuningriigid määranud Eesti kaitseks brigaadi, mis hakkab Eestis käima regulaarselt, peamiselt õppustega seoses. Prantsusmaa panustab alates 2023. aastast Eesti eFP-sse püsivalt umbes kompanii suuruse üksusega. Liitlasüksused paiknevad kõigis kolmes Kaitseväe linnakus (Tapa, Ämari, Lõuna-Eesti).
- Liitlaste vastuvõtuga seotud ülalpidamiskulud sisaldavad NATO *Force Integration Units* (NFIU), eFP ja õhuturbega seotud jooksvaid kulutusi (sh lennukite kütus) ning Lõuna-Eesti RSOM ja uue linnaku ning laskemoona eelpositsioneerimise ülalpidamiskulusid.
- 2023. aastal suurenes Eesti panus rahvusvahelistel operatsioonidel 107 kaitsevaelaseni, kuna Eesti suurendas aprillis 2023 osalust USA juhitud operatsioonil *Inherent Resolve* Iraagis. 2024. aastal on Eestil plaanis panustada ligi 115 kaitsevaelasega.
- 2023. aasta kevadel kinnitatud uue *Cooperative Cyber Defence Centre Of Excellence* (CCDCOE) arengukava ellu viimisel keskendumine viiele strateegilise fookuse valdkonnale (küberruumi operatsioonid, mitme väeliigi operatsioonid küber komponendiga, mitme riigi ühised küberoperatsioonid, tsiviil-sõjalised kübertegevused, riigi ja tööstuse ühised kübertegevused). Neid fookusvaldkondi peetakse silmas nii uurimistööde läbiviimisel, doktriinide ja kontseptsioonide koostamisel, väljaõppes kui ka õppuste läbi viimisel.
- Sihtasutus CR14 arendab edasi olemasolevaid küberharjutusväljasid ja loob uued harjutusväljad: *Open Cyber Range*, mis on avatud avalikuks kasutamiseks tööstusele ning Salajane harjutusväli Kaitseväele ning liitlastele kasutamiseks. Organisatsioon kujundatakse ümber selliselt, et harjutusväljade ja teiste teenuste pakkumine lähtub ärioloogikast. Selle tulemusel saavad SA CR14 teenused õiglase hinna, mis muudab organisatsiooni üha enam ise majandavaks ja vähem tegevustoetusest sõltuvaks. CR14 poolt pakutavate teenuste portfelli laiendatakse.

3.8. Liitlaste kohaolek Eestis

Eesmärk

Programmi tegevuse eesmärk: Liitlaste püsiv sõjaline kohalolek tugevdab Eesti kaitsevõimet ning NATO heidutus- ja kaitsehoiakut.

Mõõdikud

Tabel 12. Liitlaste kaasamise ja rahvusvahelise koostöö programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Prioriteetsete liitlaste sõjaline kohaolek on kinnistatud					Suund: ➡		<i>Allikas: Kaitseministeerium</i>
JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 9. Liitlaste kohaolek Eestis programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused liitlaste kohaolek Eestis eesmärgi saavutamiseks

- Seoses muutunud julgeoleku olukorra, uuendatavate NATO kaitseplaanide ning liitlaste kasvava kohaloluga suurendatakse taristu arendusele suunatud kulusid ning Balti õhuturbe kulude suurenemisest tulenevalt ka vastuvõtva riigi toetuse (HNS) tegevuskulusid. Muuhulgas panustatakse Balti õhuturbesse seoses selle ajutise kolimisega Läti Lielvardeesse mobiilse infrastruktuuri soetamisega.
- Vastavalt saavutatud kokkulepetele võib arvestada täiendava panusega diviisi toetuseks. Liitlasüksused paiknevad kõigis kolmes Kaitseväe linnakus (Tapa, Ämari, Lõuna-Eesti).
- Perioodil 2024-2027 jätkatakse 2022. aastal Vabariigi Valitsuse poolt alustatud NATO Madridi tippkohtumise otsuste elluviimisega seotud täiendava liitlaste taristu rajamisega.
- Eestis püsivalt ja roteeruvate liitlasüksuste kulu aastateks 2024-2027 on ligikaudu 300 mln eurot, millest oluline osa on planeeritud taristuinvesteeringuteks. Vabariigi Valitsuselt kinnitas riigi eelarvestrateegias 2024-2027 liitlastega seotud kuludeks 100 mln eurot⁴. Ülejäänud taotletakse NATO investeerimisfondist.

Lõuna-Eesti

- 2024. aastal jätkuvad Lõuna piirkonna arendused RSOM ala kuni 1000 liitlase ja tehnika kiireks vastuvõtmiseks kriisi ajal. Kompleksiga tagatakse ajutine majutus, toitlustus, hügieenivõimalused, laskemoona ning tehnika hoiustamine.
- Nursipalu väljaõppetingimuste parendamise kontekstis laiendatakse Nursipalu harjutusväljakut. Lisaks sellele rajatakse Nursipallu uus linnak kuni 850 inimesele ja üksuse tehnika pikaajaliseks paiknemiseks. Uus linnak sisaldab kolme kasarmut, sööklat, meditsiinikeskust, sõdurikodu staabi-/administratiivhoonet, ladu, haldushoonet, valvekeskus/sidekeskust, kuni 12 hooldusõppegaraaži, varjualused, tanklat, pesulat, laskemoonahoidlaid, parklat, teid, piirdeaeda, pääslat, riviplatsi ja lipuväljakut.
- Rajatakse Taara konteinerlinnak USA liitlastele.

Ämari

- Õhuturbe üksuste õhuvahendite ennekõike talvisel perioodil sobivates tingimustes hoiustamiseks ja õhuturbelennukite valmidust reageerimiskiiruse parendamiseks rajatakse neile lennukiangaarid. Lisaks sellele hangitakse mobiilsed varjualused ajutiselt õhuturbesse

⁴ Liitlastele suunatud vahendid (100 mln) jaguneva 2023-2027 aastate vahel

panustavate üksuste ning õppustel viibivate õhuvahendite hoidmiseks sobivates tingimustes.

- Seoses NATO õhukaitse rotatsioonidega on Ämarisse oodata senisest suuremat arvu liitlasi, kellele sobivate tingimuste tagamiseks ehitatakse 300 kohaline kasarm.
- Liitlaste erioperatsioonide üksusele ehitatakse EOVIJ-ga analoogne majutustaristu.

Tapa

- eFP pataljoni lahingugrupi kasutuses oleva 900 majutuskoha suurendatakse ühe kasarmu ehk 300 majutuskoha võrra, millega luuakse tingimused täiendavatele üksustele. Suurenenud liitlaste hulga toitlustuse tagamiseks renoveeritakse nn vana söökla. Lahingugrupi tehnika korrektseks hoiustamiseks rajatakse rasketehnikatreilerite ja rasketehnika varjualused ning täiendav hooldus-õppegaraaž.

3.9. Luure ja eelhoiatuse

Luure ja eelhoiatuse põhitegevus eesmärgid, mõõdikud ja sihtasemed on Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 8 p 2 alusel riigisaladus.

Luure ja eelhoiatuse programmi tegevused on Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 8 p 1 ja 2; §7 lg 2 p2; lg 4 p 3; lg 6 p 2; lg 9 p 61 alusel riigisaladus.

Luurekeskuse hankekava Vabariigi Valitsuse 20.12.2007 määruse nr 262 § 5 lg 8 p 2 ja 4 alusel on riigisaladus.

3.10. Riigikaitseinvesteeringute korraldus

Eesmärk

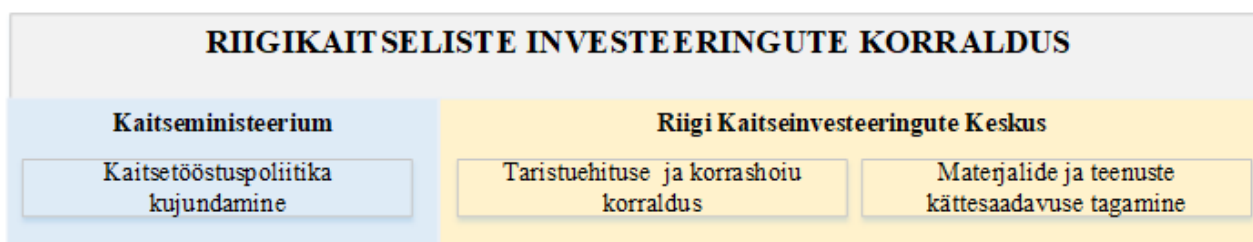
Programmi tegevuse eesmärk: Iga riigikaitse investeeritud euro annab võimalikult palju kaitsevõimet.

Mõõdikud

Tabel 13. Riigikaitseinvesteeringute korralduse programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihtasemed

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Taristu tervik kasutusmäär (keskmine kasulik pinna kasutusmäär arvatuna eri hoonegruppide kasutusmäärade keskmisena %)			Suund: ➡		Allikas: Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus		
NA	NA	85%	78%	80%	80%	80%	80%
Õigeaegsed tarned			Suund: ➡		Allikas: Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus		
NA	NA	JAH	100%	100%	100%	100%	100%

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 10. Riigikaitseinvesteeringute korralduse programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused riigikaitseinvesteeringute korralduse eesmärgi saavutamiseks

- Kaitseministeeriumi valitsemisala taristu, materjalide ja teenuste planeerimine ja juhtimine baseerub kvaliteetsel andmetel, alternatiivide analüüsil ning säästlike lahenduste otsimisel. Hanke- ja taristuvaldkonnas suudab RKIK teiste hankijatega võrreldes otsusest tarneni jõuda kõige kiiremini ning odavamalt.
- Euroopa Liit investeerib kaitsealasesse teadus- ja arendustegevusse aastatel 2021–2027 Euroopa Kaitsefondi (*European Defence Fund, EDF*) kaudu orienteeruvalt 8 miljardit eurot. Programm aitab vähendada Euroopa Liidus relvasüsteemide killustatust ning panustab Euroopa konkurentsivõime ja koostöö suurendamisse kaitsealases teadus- ja arendustegevuses. Eesti jaoks on programmis osalemine oluline, et aidata kaasa olulisemate võimeprojektide edasiarendamisele riiklikult ning kaitsetööstusele suunatult. 2021. aastast osaleb Eesti Sõjalise liikuvuse digitaliseerimise projektis, 2022. aastast poolautonoomse laeva arendusprojektis, 2023. aastast *Deployable Autonomous AI Agent* (Autonoomne küber-agent intsident) projektis ja 2024. aastast *Federated Cyber Ranges* projektis. Projektide kaasfinantseering jaotub projektis osalevate riikide vahel ning Eesti kaasfinantseering on aastateks 2023-2028 prognoositavalt kokku 9,2 mln eurot.
- NATO loob uut algatust süvatehnoloogia ettevõtete arendamiseks, kus hakatakse mõjutama tuleviku sõjapidamist. Eestis asub alates 2023. aastast Põhja Atlandi kaitseinnovatsiooni kiirendi peakontor - *Defence Innovation Accelerator for North Atlantic* (DIANA), mille majandamiskulud katab Eesti.
- Alates 2024. aastast liidetakse materjalide ja teenuste kättesaadavuse tagamise teenusega tsiviiltoetuse tagamise teenus, mis senini on panustanud kaitsevalmiduse tagamise programmi tegevusse.

3.11. Riigikaitseline inimvara

Eesmärk

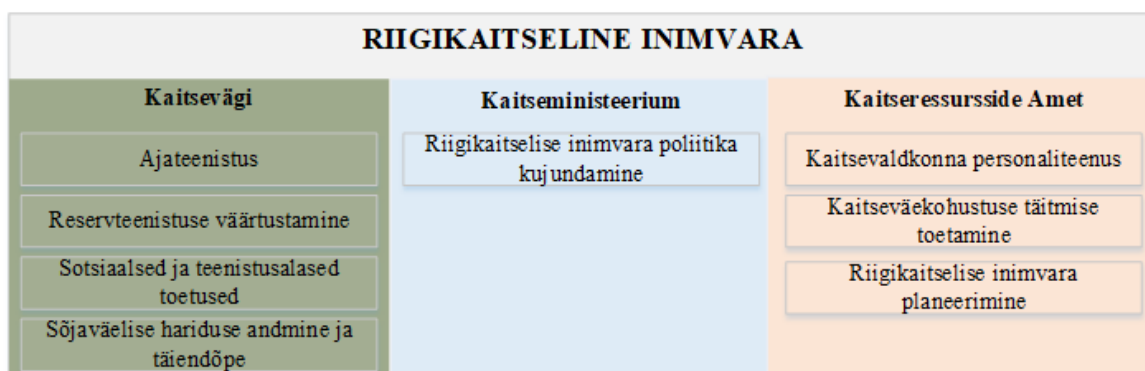
Programmi tegevuse eesmärk: Iga ajateenija, tegevväelane, reservväelane, ametnik ja töötaja panustab riigi kaitsevõime tagamisse maksimaalse efektiivsusega.

Mõõdikud

Tabel 14. Riigikaitse inimvara programmi tegevuse eesmärgi mõõdikud ja sihttasemed

Tegelik			Sihttase				
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vabatahtlikult ajateenistusse tulemise määr					Suund: ↑		Allikas: Kaitseressursside Amet
NA	56%	54%	66%	69%	72%	75%	75%
Kaitseväge Akadeemiasse kandideerimise määr					Suund: ↑		Allikas: Kaitseväge
147,0%	174,0%	210%	>200%	>200%	>200%	>200%	>200%
Kaitseväes ja Kaitseliidus teenivate tegevvälaliste värbamistellimuse täitmise määr					Suund: →		Allikas: Kaitseressursside Amet
NA	NA	72%	90%	90%	90%	90%	90%
Ajateenijate rahulolu ajateenistusega					Suund: ↑		Allikas: Kaitseressursside Amet
NA	63%	75%	63%	66%	69%	72%	75%

Vastutavad asutused ja teenused

Joonis 11. Riigikaitse inimvara programmi tegevusse panustavad Kaitseministeeriumi valitsemisala asutused ja teenused

Olulised tegevused riigikaitse inimvara eesmärgi saavutamiseks

- 2025. aastal tõuseb ajateenistusse võetavate kutsealuste arv 4000-ni jäädes edaspidi samale tasemele. Jätkatakse B-kategooria juhtimisõigust eelnevalt omanud ajateenijatele ajateenistuse lõpus juhtimisõiguse omandamise kulude kompenseerimist 1000 euroga, samuti jätkub eluasemelaenu intresside hüvitamine. Jätkatakse tegevustega naiste osakaalu suurendamiseks kaitseväge teenistuses.
- Tegevteenistuspensionid ja muud sotsiaalsed tagatised on kaitseväelastele tagatud ning nende kulu on planeeritud konkreetse aasta eelarvesse.
- Reservteenistusse ilmunute määra tõstmiseks ja reservvälaliste kvaliteedi hoidmiseks jätkuvad reservvälastele suunatud nn riigikaitse juhtide konverentsid. Reservvälasi kaasatakse suuremas mahus koolituste läbiviimisesse instruktoritena. Koondnimetus „Meie reservüksus“ raames jätkatakse reservvälastele erinevate vabatahtlike ürituste korraldamist, mis suurendavad üksuse isikkoosseisu teadlikkust ja ühtekuuluvustunnet.
- Kaitseväge Akadeemia (KVA) tegevuse tagamiseks rajatakse Raadile kutseõppesuuna õppehoone ja pääsala, ehitatakse 150 kohaga tegevvälaliste kasarm ning rendipindadel asuvate kulukate ja amortiseerunud KVA ladude ja hoidlate probleemi lahenduseks ehitatakse uus taristu.
- Jätkatakse sõjaväelise taseme- ja täiendusõpe andmist nii Eestis (KVA ja Balti Kaitsekolledž) kui ka välisriikides. Kaitseväge iga tasandi juhtivkoosseis on saanud kaasaegse sõjalise väljaõppe, mis annab kvalitatiivse eelise lahingutegevuse juhtimisel.